

SU01 Ændret demografi og efterspørgsel på ældreområdet (need to)

Resume

Budgetnotatet omhandler konsekvenserne af forsinkelser af plejehjemsbyggerier og et ændret efterspørgselsmønster hos borgerne, som medfører et behov for at omprioritere midler på Sundheds- og Omsorgsforvaltningens (SUF) ældrebevilling.

Need to
SUF havde oprindeligt planlagt at åbne 16 nye plejehjem i perioden 2024-2030, (jf. udvidelse af moderniseringsplan 2 2018-2025 og Plejeboligplan 2026-2030). Formålet var dels at erstatte eksisterende, men utidssvarende plejehjem, men også at udvide plejeboligkapaciteten i takt med en stigende ældrebefolkning i Københavns Kommune (KK). En lang række af de planlagte plejehjemsbyggerier er imidlertid forsinket pga. stigende bygge- og materialepriser (jf. sager til SOU hhv. den 18. januar 2024, den 14. november 2024 og den 28. maj 2025). Derudover oplever SUF en større plejetyngde hos borgere på både eksisterende plejehjem og i hjemmesygeplejen. På den baggrund er der behov for at sikre rammer, der fortsat understøtter en omkostningseffektiv støtte af høj kvalitet, som imødekommer det stigende antal borgeres behov – uagtet om borgeren bor på et plejehjem eller i eget hjem og modtager hjemme- og sygepleje.

Baggrund

Det har de senere år været næsten umuligt at opføre plejehjem inden for det statsligt fastsatte maksimumsbeløb for opførelse af almene plejeboliger. SUF har derfor ikke haft mulighed for at bygge de plejehjem, som der er planlagt. I stedet for har SUF løbende iværksat en række vedligeholdelsestiltag (godkendt af Borgerrepræsentationen (BR) den 28. november 2024 og den 26. juni 2025), men det er fortsat nødvendigt at forbedre forholdene på nogle plejehjem for at kunne tilbyde værdige rammer for alle plejehjemsbeboere og medarbejdere i KK.

På trods af det færre antal plejeboligpladser har SUF ikke venteliste til plejeboliger. KK ser dog fortsat ind i en stor stigning i antallet af ældre (80+ årige) de kommende år (30 pct. frem til 2030, 47 pct. frem til 2035, 64 pct. frem til 2040 og 93 pct. frem til 2045). Samtidig er der en øget plejetyngde blandt de ældre. Dette ses bl.a. i en stigning i den visiterede tid i sygeplejen, der i perioden 2018-2023 er vokset med 6 pct. pr. +65-årig modtager af sygepleje. Dette indikerer, at ældreområdet skal indrettes anderledes end i dag. SUF er i gang med at lave en nærmere afdækning af dette, herunder også hvordan forvaltningen kan reducere manglen på arbejdskraft, som er betydelig på ældreområdet.

SOU godkendte den 28. maj 2025 en plan for omprioritering af midler på ældrebevillingen for 2025 (ØU den 17. juni og BR den 26. juni). På baggrund af drøftelser med Økonomiforvaltningen (ØKF) udarbejder SUF derfor nærværende need to budgetnotat omhandlende omprioriteringer i 2026 til forhandlingerne om Budget 2026.

Kategorisering	
Need to	X
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilling fra politisk parti	
Bestilling fra borgermesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Budgetnotatet har til formål at håndtere følgende behov:

1. Fremtidssikring af plejehjem
2. Længst muligt i eget hjem

Indhold

1. Fremtidssikring af plejehjem

Der er afsat budget til modernisering af kommunes utidssvarende plejehjem og udvidelse af plejeboligkapaciteten til og med 2030, jf. nedenstående.

- Moderniseringsplan 2018 – 2025 (Budget 2018 – efterreguleret v. Budget 2022), som omhandler modernisering af utidssvarende plejehjem og udvidelse af plejeboligkapaciteten i perioden til og med 2025.
- Plejeboligplanen 2026 – 2030 (Budget 2022), som indebærer en plan for udvidelse af plejeboligkapaciteten.

Som følge af de to planer var det i perioden 2025 til 2030 planlagt at åbne 16 plejehjem med i alt ca. 1.850 plejeboliger, heraf er 333 plejeboliger forsinket i 2025.

1.1. Levetidsforlængelse af plejehjem

SUF har pba. de politiske beslutninger i 2025 igangsat en renovering af fire ikke-moderniserede plejehjem med henblik på at fremtidssikre driften af dem de næste ca. 10-15 år (fase 1). Derudover foreslås en igangsættelse af renovering af yderligere tre plejehjem (fase 2) som led i den flerårige plan samt en plan for de plejehjem, som blev moderniseret tilbage i 1990'erne (fase 3). Det bemærkes, at de pågældende plejehjem ikke længere lever op til arbejdsmiljølovgivningen, og derfor på sigt skal rives ned og erstattes jf. moderniserings- og plejeboligplanen.

Økonomisk behov i 2026 fremgår i tabel 3 i nærværende budgetnotat.

Renoveringsfase 1

Generelt for de fire plejehjem er, at der er problemer med bl.a. klimaskærm, faldstammer, elektriske installationer, ventilation og badeværelser. De specifikke forhold/behov for renovering er baseret på de individuelle tilstandsrapporter.

Renoveringsarbejdet vil løbe over 2025 og 2026 med en anslået økonomisk udgift på i alt 60 mio. kr. SUF har i samarbejde med KEJD udarbejdet juridisk vurdering af renoveringsarbejdet, som skal sikre kommunens investeringer i 3. mands ejendom og afklare behovet for istandsættelse samt fordelingen af udgifterne mellem ejerne og KK. SUF har ligeledes dialog med de forskellige bygningsudlejere.

Følgende plejehjem skal renoveres med henblik på fremtidssikret drift:

- Rosenborgcentret: 13 mio. kr. i 2026 (anlæg)
- Bryggergården: 10 mio. kr. i 2026 (service)
- Nybodergården: 10 mio. kr. i 2026 (service)
- Damsøgård: 7 mio. kr. i 2026. (service)

Renoveringsfase 2 og 3

Renoveringsfase 2 omfatter tre plejehjem, som skulle være flyttet til andre, nyopførte plejehjem, men hvor nybyggerierne er gået i stå. Renoveringsarbejdet vil løbe over 2026 og 2027 med en anslået økonomisk udgift på i alt 30 mio. kr. SUF opstarter ligeledes dialog med KEJD om renoveringsarbejdet i forhold til juridisk understøttelse i forhold til disse byggerier, ligesom SUF har dialog med de forskellige bygningsudlejere.

Følgende plejehjem skal renoveres, mhp. at sikre driften frem til at plejehjemmene kan flyttes til nye plejehjem i Bystævneparken:

- Peder Lykke Centeret: 7,5 mio. kr. i 2026 (service)
- Pilehuset: 7,5 mio. kr. i 2026 (service)
- Egebo: 7,5 mio. kr. i 2026 (service)

SUF forestår den indvendige vedligeholdelse. De forventede udgifter i 2027 håndteres ifm. Budget 2027, jf. afsnit om risikovurdering og proces.

Renoveringsfase 3 omhandler de første plejehjem som blev moderniseret tilbage i 1990'erne. Disse plejehjem vil gradvist have behov for renovering og nyindretning, hvis de fortsat skal fremstå tidssvarende, og leve op til de nuværende krav. Boligselskaberne er ansvarlige for det bygningsmæssige vedligehold af plejeboligerne, mens kommunen har ansvaret for nyindretning og evt. bygningsmæssige tilpasninger.

Tabel 1. Renoveringsfaser

Plejehjem	2025	2026	2027	2028
Fase 1 – Rosenborgcentret				
Fase 1 – Bryggergården				
Fase 1 – Nybodergården				
Fase 1 – Damsøgård				
Fase 2 – Peder Lykke Centeret				
Fase 2 – Pilehuset				
Fase 2 – Egebo				
Fase 3				

1.2. Højteknologiske plejehjem – med fokus på arbejdskraftsbesparelse

SUF forventes at mangle ca. 2.000 medarbejdere i 2035. Forvaltningen har arbejdet systematisk med afprøvning og implementering af særligt borgernære teknologier på plejehjem, der kan frigive tid hos medarbejdere, forbedre beboernes livskvalitet og medarbejdernes arbejdsmiljø. Med den teknologiske udvikling vurderes der imidlertid at være potentiale i at afprøve en samlet pakke, som understøtter en mere bæredygtig drift af plejehjemmene i en fremtid med mangel på arbejdskraft.

Der vurderes at være potentiale inden for følgende teknologier, som SUF planlægger at afprøve og implementere på foreløbigt ét plejehjem:

- Lager- og logistikrobotter, der holder styr på bestilling, levering, modtagelse og forbrug og automatisk pakker og leverer nødvendigheder til afdelinger og borgere
- Transportrobotter, som kan tilkaldes af medarbejdere og borgere med fx mad eller artikler, der skal bruges i en plejesituation.
- Rengøringsrobotter til støvsugning og gulvvask af fællesarealer i nattetimerne
- Tunnelvaskere eller andre maskiner, der kan rengøre senge og andre større hjælpemidler og arbejdsredskaber fx mellem borgerflytninger.

- Sensortechnologier som vågeteknologier og inkontinensteknologier, der kan skabe større kvalitet i plejen for den enkelte borger og bidrage til en bedre tilrettelæggelse af den samlede pleje.
- Sansestimulerende teknologier og biologisk lys, der kan aktivere og berolige sanserne gennem lys, lyd, billeder og berøring og dermed skabe mere ro og trivsel for beboerne og forebygge udadreagerende adfærd.

Hovedparten af teknologierne er fortsat meget uprøvede på plejehjemsområdet, hvorfor der forventeligt vil skulle ske en videreudvikling af produkterne, så de egner sig til et plejehjem.

1.3. Øget plejetyngde på plejehjem

På et gennemsnitligt plejehjem (med 82 beboere) er der de senere år sket en stigning i antal borgere med akut behov for indlæggelse, alvorlig sygdom (herunder demens) og hyppigst kontakt til egen læge. Som konsekvens af den øgede plejetyngde for borgere på plejehjem, er der behov for at fortsætte de generelle tiltag, som blev iværksat 1-årigt i 2025 sfa. politiske beslutninger i 2025.

Tiltagene skal imødekomme den øgede plejetyngde, og de uddybes i bilag 1:

1.3.1. Anskaffelse af system til produktionsstyring på plejehjem og KMS (skal øge kvaliteten af beboernes mad, forbedre kommunikationen til plejen og beboere samt understøtte en effektiv drift)

1.3.2. Etablering af medicinrum på plejehjem

1.3.3. Rengøringsvenlige møbler (udvalgte plejehjem)

1.3.4. Kaldeanlæg på plejehjem (udvalgte plejehjem)

1.3.5. Etablering af demenslandsby (inkl. kompetenceudvikling)

1.3.6. Mindre renoveringer på plejehjem

2. Længst muligt i eget hjem

Den indledningsvist beskrevne udvikling har også betydning for indretningen af hjemmeplejen. Helt konkret skal faciliteterne til hjemmeplejeenhederne rumme flere medarbejdere end hidtil, jf. forventet stigning i demografi samt borgernes ønske om at blive længere i eget hjem. Dette behov vil i øvrigt blive yderligere forstærket af etableringen af tværgående teams med nærvissitation. Hertil kommer sammenlægningen af SOFs og SUFs hjemmepleje i SUF.

Samlet vil dette nødvendiggøre en ny organisering af hjemmeplejen med større enheder, og etablering af flere og mindre medarbejderteams, som de eksisterende fysiske rammer i dag ikke understøtter. På den baggrund er det nødvendigt at foretage en række ombygninger og flytninger af hjemmeplejeenhederne – dette vil foregå i to faser og inkludere forundersøgelser.

2.1. Ombygning og flytning af hjemmeplejeenheder

Renoveringsfase 1 – ombygning af hjemmeplejeenhed

Ombygningen vil fokusere på at tilpasse de eksisterende forhold med hensyn til bl.a. lokalefordeling, lagerkapacitet, logistiske forhold samt arbejdsmiljø. Det vil ikke være fysisk muligt at imødekomme behovet for flere medarbejdere uden at foretage konkrete ombygninger, og ombygningerne er dermed en forudsætning for at sikre serviceniveau i forhold til borgerne.

Den samlede udgift er vurderet af en ekstern rådgiver. Det skal bemærkes, at der er en vis usikkerhed forbundet med beløbet i 2026 for Jydeholmen, da KK for nylig har købt

bygningen, og der pågår derfor koordinering mellem SUF og ØKF (KEJD) om de konkrete tiltag, der skal iværksættes.

Forvaltningen vurderer, at Jydeholmen skal indrettes mhp. at kunne skabe de fornødne rammer for hjemmeplejen:

- Jydeholmen (VBH) 24 mio. kr. i 2026 (anlæg)

Renoveringsfase 2 – Flytning af to hjemmeplejeenheder til nye bygninger

Det er ikke muligt at skabe de nødvendige fysiske rammer i de nuværende bygninger i hhv. Hjemmepleje Nørrebro (Fensmarksgade) og Amager (Hans Bogbinders Allé).

SUF har derfor brug for nye bygninger, hvor de to hjemmeplejeenheder kan placeres.

Der afsættes derfor midler til at foretage to forundersøgelser i 2026 mhp. at finde egnede løsninger til de to hjemmeplejeenheder:

- Nørrebro 3 mio. kr. i 2026
- Amager 3 mio. kr. i 2026

Tabel 2. Renoveringsfaser

Plejehjem	2025	2026	2027	2028
Fase 1 – Jydeholmen				
Fase 2 – Nørrebro				
Fase 2 – Amager				
Fase 3 – Øvrige adresser				

De forventede udgifter i 2027 og frem håndteres ifm. SOUs budgetbidrag, jf. afsnit om risikovurdering og proces.

2.2. Stigende sygeplejeudgifter

SUF oplever et stigende behov for sygeplejeaktiviteter, som overordnet set skyldes en øget plejetungde og medfører en stigning i antallet af flere lange, komplekse forløb.

SUF oplever en større kompleksitet og ustabilitet i borgernes tilstand, som gør opgaveløsningen mere tidskrævende og vanskeligere at planlægge – SUFs tal viser bl.a. at den visiterede tid i sygeplejen er steget med 6 pct. fra 2018 til 2023.

Flere visiterede timer ses blandt andet i form af øget antal akutte og ekstra besøg samt en øget plejetungde efter udskrivelse. Det akutte besøg udløses typisk af nødkald ved fald eller et behov for en hurtig sygeplejefaglig vurdering fx i relation til en udskrivelse eller til ændring i borgerens tilstand, hvor der skal koordineres med egen læge eller hospital.

Samlet set betyder det, at der er konkret behov for at øge tiden til den afgørende sygeplejefaglige vurdering, da der er et øget antal borgere med større plejetungde. Den stigende opgavetungde i sygeplejen kræver flere sygeplejefaglige ressourcer svarende til 10 mio. kr. i 2026 og frem. SUF følger økonomien på sygeplejeområdet tæt mhp. at opnå et budget i balance.

Økonomi

Det bemærkes, at finansiering i 2025 er sket sfa. af omprioritering på ældrebevillingen og 50/50-reglen og at finansieringen i nærværende budgetnotat kun omhandler 2026.

SUF har i forbindelse med augustindstillingen til Budget 2026 afleveret 157,7 mio. kr. til kommunekassen, som var afsat til drift af nybyggede plejehjem. Det er inden for rammen af disse midler forvaltningen beder om en omprioritering.

1.1. Levetidsforlængelse af plejehjem: Der er et samlet økonomiske behov i 2026 på 62,5 mio. kr. jf. indholdsafsnit, heraf 49,5 mio. kr. på service og 13,0 mio. kr. på anlæg.

1.2. Højteknologiske plejehjem: Der ansøges om 1 mio. kr. på service årligt i 2026, 2027, 2028 og 2029 til afprøvning og implementering af udvalgte teknologier.

1.3. Øget plejetungde på plejehjem: Der er et samlet økonomisk behov i 2026 på 20,2 mio. kr. på service jf. udfoldet beskrivelse i bilag 1.

2.1. Ombygning og flytning af hjemmeplejeenheder: Der er et samlet økonomiske behov i 2026 på 30 mio. kr., jf. indholdsafsnittet, heraf 6 mio. kr. på service og 24 mio. kr. på anlæg.

2.2. Stigende sygeplejeudgifter: Den stigende opgavetyngde i sygeplejen kræver flere sygeplejefaglige ressourcer svarende til 10 mio. kr. på service i 2026 og frem.

Tabel 3. Oversigt over ønskets aktiviteter på alle styringsområder (need to)

1.000 kr., 2026 p/l	Styrings- område	2025	2026	2027	2028	2029
1.1. Fremtidssikring af plejehjem (fase 1 og 2)	Service	0	49.500	22.500	0	0
1.1. Rosenborgcenteret (plejehjem)	Anlæg	0	13.000	0	0	0
1.2. Højteknologiske plejehjem	Service	0	1.000	1.000	1.000	1.000
1.3.1. Produktionsstyringssystem til plejehjem/MTO	Service	0	500	6.000	0	0
1.3.2. Etablering af medicinrum på alle plejehjem	Service	0	3.500	0	0	0
1.3.3. Rengøringsvenlige møbler til udvalgte plejehjem	Service	0	7.000	7.000	0	0
1.3.4. Kaldeanlæg på plejehjem	Service	0	3.000	0	0	0
1.3.5. Etablering af en demenslandsby	Service	0	2.200	0	0	0
1.3.6. Mindre renoveringer og istandsættelse af øvrige plejehjem	Service	0	4.000	0	0	0
2.1. Ombygning af hjemmeplejeenheder (forundersøgelse, opstart fase 2)	Service	0	6.000	0	0	0
2.1. Ombygning af Jydeholmen	Anlæg	0	24.000	0	0	0
2.2. Stigende sygeplejeudgifter	Service	0	10.000	10.000	10.000	10.000
Udgifter i alt (netto)		0	123.700	46.500	11.000	11.000

Risikovurdering og proces

Det bemærkes, at en række af indsatserne strækker sig over flere år end blot i 2026.

Udgifter i overslagsårene vil blive håndteret ifm. budgetlægningen for 2027 og frem:

- Der må forventes yderligere udgifter i 2026 og 2027 til sammenlægningen af hjemmeplejen og hjemmesygeplejen på de øvrige adresser. Disse udgifter kan på nuværende tidspunkt ikke nærmere estimeres, men vil indgå i en flerårig plan for området.

- Der er en vis usikkerhed forbundet med beløbet i 2026 for Jydeholmen, da KK for nylig har købt bygningen, og der pågår derfor koordinering mellem SUF og KEJD om de konkrete tiltag, der skal iværksættes.
- På nuværende tidspunkt er kun to plejehjem under opførelse. Yderligere to plejehjem er planlagt, men projekterne kan kun realiseres, hvis der findes en løsning på projekternes specifikke økonomiske udfordringer. De almene boligselskaber – som opfører almene plejehjem – har sat alle øvrige plejehjemsbyggerier i bero. Etablering af disse plejehjem afventer en statslig løsning på de økonomiske udfordringer.

I forbindelse med Sundheds- og Omsorgsudvalgets budgetbidrag til budget 2027 følges der op på den økonomiske ubalance sfa. forsinkelsen af moderniseringsplanen på plejeboligområdet, herunder genbesøg af Sundheds- og Omsorgsforvaltningens strukturelle udfordringer og muligheder, hvormed der inden for udvalgets ramme kan foretages omplaceringer, der langsigtet håndterer ubalancer vedrørende sygepleje og stigende plejetungde hos plejehjemsbeboere mv.

Tidligere afsatte midler

I 2025 er udgifterne til ovenstående (tabel 3) finansieret via omprioritering på ældrebevillingen og håndteret via 50/50-reglen.

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Det bemærkes, at finansiering af indsatserne i 2025 er håndteret via 50/50 reglen og er godkendt af SOU (28. maj 2025), ØU (17. juni 2025) og BR (26. juni 2025).

Tabel 4. Udgifter til service (need to)

1.000 kr., 2026 p/l	Udvalg	Bevilling	Indtægt/ udgift	2025	2026	2027	2028	2029
1.1. Fremtidssikring af plejehjem (fase 1 og 2)	SOU	Ældre	U	0	49.500	22.500	0	0
1.2. Højteknologiske plejehjem	SOU	Ældre	U	0	1.000	1.000	1.000	1.000
1.3.1. Produktionsstyringssystem til plejehjem/MTO	SOU	Ældre	U	0	500	6.000	0	0
1.3.2. Etablering af medicinrum på alle plejehjem	SOU	Ældre	U	0	3.500	0	0	0
1.3.3. Rengøringsvenlige møbler til udvalgte plejehjem	SOU	Ældre	U	0	7.000	7.000	0	0
1.3.4. Kaldeanlæg på plejehjem	SOU	Ældre	U	0	3.000	0	0	0
1.3.5. Etablering af en demenslandsby	SOU	Ældre	U	0	2.200	0	0	0
1.3.6. Mindre renoveringer og istandsættelse af øvrige plejehjem	SOU	Ældre	U	0	4.000	0	0	0
2.1. Ombygning af hjemmeplejeenheder (fase 1 og opstart fase 2)	SOU	Ældre	U	0	6.000	0	0	0
2.2. Stigende sygeplejeudgifter	SOU	Ældre	U	0	10.000	10.000	10.000	10.000
Serviceudgifter i alt				0	86.700	46.500	11.000	11.000

Tabel 5. Øvrige anlægsprojekter (ikke i ByK)

1.000 kr., 2026 p/l	Udvalg	Bevilling	*	2025	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgifter								
1.1. Rosenborgcenteret (plejehjem)	SOU	Anlæg	*	0	13.000	0	0	0
2.1. Ombygning af Jydeholmen	SOU	Anlæg	*	0	24.000	0	0	0
Anlægsudgifter i alt					37.000	0	0	0

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☒											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse											

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	Ja	Nej
Ejendomsfaglig høring i KEK/ByK/KEJD	X	
IT-projekt (KIT)		X

Forslag til aftaletekst

Parterne er enige om at afsætte midler til at håndtere konsekvenserne af forsinkelser af plejehjemsbyggerier i 2026 og et ændret efterspørgselsmønster hos borgerne. Konsekvenserne medfører et behov for at omprioritere midler på Sundheds- og Omsorgsforvaltningens (SUF) ældrebevilling.

De forventede udgifter i 2027 og frem håndteres ifm. SOUs budgetbidrag.

Der afsættes:

- 86,7 mio. kr. på service og 37,0 mio. kr. på anlæg i 2026 til indsatser der skal fremtidssikring af plejehjem og understøtte at borgerne kan blive længst muligt i eget hjem.

Hensigtserklæring:

Parterne er enige om, at SUF i samarbejde med ØKF, løbende og i forbindelse med kommende budgetforhandlinger, vil følge SUFs strukturelle og kapacitetsmæssige udfordringer på ældreområdet. Dette med henblik på at der løbende kan foretages økonomiske omplaceringer der langsigtet håndterer udgiftspres vedr. ændret demografi og efterspørgsel på ældreområdet.